

Sygn. akt I CSK 707/17

POSTANOWIENIE

Dnia 19 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

w sprawie z powództwa A. K.

przeciwko Gminy P.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 19 kwietnia 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w W.

z dnia 24 kwietnia 2017 r., sygn. akt VI ACa .../16,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w W. z dnia 24 kwietnia 2017 r. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na wystąpienie istotnego zagadnienia prawnego, na potrzebę wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów oraz na oczywistą zasadność skargi. Odnośnie do wystąpienia istotnego zagadnienia prawnego skarżący sformułował pięć pytań, tj.: 1) czy odmowa podpisania umowy może być uznana za oświadczenie woli, 2) czy skutek określony w art. 94 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (w brzmieniu jedn. tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm., dalej jako „u.z.p.”), wobec użycia w tym przepisie sformułowania „uchyla się”, a nie „uchylił się”, może nastąpić już po jednokrotnym niestawieniu się wykonawcy na wyznaczony przez zamawiającego termin podpisania umowy (przy braku jednoznacznego stwierdzenia ze strony wykonawcy, że umowy w ogłoszonym kształcie nie podpisze), 3) czy przedstawienie zamawiającemu przez wykonawcę wybranego w trybie art. 54 u.z.p. pisma zawierającego propozycje zmian do umowy, w przeddzień terminu wyznaczonego na podpisanie umowy oraz powtórzenie tych propozycji na piśmie w dniu

wyznaczonym na zawarcie umowy, bez osobistego stawienia się wykonawcy na podpisanie umowy w wyznaczonym dniu i niewpłacenie w tym dniu zabezpieczenia na realizację umowy, jest jednoznaczne z odmową jej zawarcia, mimo braku jednoznacznego oświadczenia wykonawcy o odmowie zawarcia umowy i braku uprzedzenia ze strony zamawiającego, że nieprzystąpienie do zawarcia umowy w jedynym wyznaczonym dla niego terminie będzie jednoznaczne z odmową jej zawarcia, 4) czy w świetle art. 354 § 2 k.c. w zw. z art. 14 u.z.p. zamawiający, który zamierza zatrzymać wadium na podstawie art. 46 ust. 5 pkt 1 u.z.p., w braku jednoznacznej deklaracji oferenta wybranego w trybie art. 54 u.z.p. co do odmowy podpisania umowy, powinien wyznaczyć oferentowi termin na złożenie podpisu pod umową bez jakichkolwiek dalszych negocjacji z zastrzeżeniem, że bezskuteczny upływ tego terminu jest jednoznaczny z odmową zawarcia umowy ze wszystkimi tego typu konsekwencjami (w tym utratą wadium) i 5) czy cel, w jakim dany podmiot podejmuje daną czynność, jest istotny dla oceny prawidłowości i skuteczności tej czynności, a w związku z tym winien być każdorazowo zbadany przez Sąd rozpatrujący sprawę, czy też w polu zainteresowania Sądu powinny pozostawać jedynie zewnętrzne cechy danego zachowania, zaś cel, w jakim zostało ono przez dany podmiot podjęte, jest drugorzędny, albo też w ogóle nie ma znaczenia. Odnośnie do potrzeby wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie skarżący wskazał na występowanie „nieuzasadnionego dualizmu” w zakresie definiowania pojęcia uchylania się od zawarcia umowy.

Istotność zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) konkretyzuje się w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ

35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Potrzeba wykładni przepisów prawa budzących wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury, oznacza sytuację, w której w sprawie występuje kwestia o niejasnym charakterze, będąca źródłem istotnych wątpliwości lub różnic zdań w orzecznictwie, mająca znaczenie dla oceny dochodzonego roszczenia (tak Sąd Najwyższy w postanowieniach: z dnia 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15, nie publ. oraz z dnia 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, nie publ.). Rozbieżność musi istnieć przy tym w orzecznictwie sądów, a nie między innymi organami a sądami.

Skarżący wskazał na wystąpienie istotnych zagadnień prawnych przez sformułowanie pięciu przytoczonych pytań, lecz w uzasadnieniu wniosku nie przeprowadził pogłębionego wywodu prawnego dla wykazania, że pytania te stanowią istotne zagadnienia prawne, jak również nie przedstawił argumentacji, która mogłaby wskazywać na to, że pytania te mogą być różnie rozstrzygane. Z kolei odnośnie do twierdzenia o występowaniu nieuzasadnionego, w ocenie skarżącego, dualizmu w orzecznictwie w zakresie definiowania pojęcia uchylania się od zawarcia umowy skarżący ograniczył się do wskazania dwóch orzeczeń Krajowej Izby Odwoławczej i przeciwstawienia ich zaskarżonemu wyrokowi. Nie wykazał w ten sposób, aby w orzecznictwie sądów istniała rozbieżność w postaci przedmiotowego dualizmu.

Brak szerszego rozwinięcia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania uniemożliwia weryfikację, w jakim zakresie wiąże się on, w intencji skarżącego, z art. 398⁹ § 1 pkt 1 lub 2 k.p.c. Nie jest rolą Sądu Najwyższego domyślanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Zaprezentowane twierdzenia skarżącego, niepoparte odpowiednią argumentacją, nie wystarczają do wykazania, by w sprawie doszło do wątpliwości, które mogłyby wyczerpywać którąś z przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 lub 2 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2008 r., sygn. akt II UK 38/08, nie publ., z dnia 14 grudnia 2004 r., sygn. akt II CZ 142/04, nie publ.).

W judykaturze Sądu Najwyższego zostało wyjaśnione, że przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej oznacza, iż dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi zatem wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ., z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, nie publ. i z dnia 13 marca 2017 r., I CSK 596/16, nie publ.). Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej nie pozwala przyjąć, by była ona - w powyższym rozumieniu - oczywiście uzasadniona. Skarżący nie wykazał, że zastosowanie przepisów, których naruszenie zarzucił w skardze, było - w okolicznościach sprawy - oczywiście błędne lub doprowadziło do tego, że zaskarżony wyrok jest oczywiście nieprawidłowy.

Trzeba ponadto podnieść, że skarżący z jednej strony wskazuje na potrzebę wykładni przepisów prawnych, ujednoczenia orzecznictwa sądów i występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych, a z drugiej strony powołuje się na to, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Stanowisko to jest wewnętrznie

sprzeczne. Jeżeli dany przepis budzi wątpliwości i jest rozbieżnie interpretowany przez sądy względnie jest źródłem istotnego zagadnienia prawnego, to nie można twierdzić, że jego naruszenie może być oczywiste. Albo zastosowanie przepisu jest proste i w efekcie jego naruszenie może być oczywiste, albo problem wykładni jest skomplikowany, przez co jest źródłem istotnego zagadnienia prawnego lub powoduje poważne wątpliwości, prowadzące do rozbieżności ocen, a tym samym naruszenie prawa przez sąd nie jest oczywiste.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

kc

jw